

15. *ART COLONY SRETEN STOJANOVIC*
ЛИКОВНА КОЛОНИЈА СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ

Приједор-Мраковица, од 6. до 12. августа 2023. године

После Анрија Русоа, Камија Короа и Жан-Франсоа Мијеа, који су токове модерне најавили ремек-делима насталим у Барбизону – далеко од париских атељеа, многи уметници су почели да, повремено, заједно стварају ван метропола, блиско повезани с природом и животом на селу. Био је то почетак рада у оквиру уметничких колонија које се од тада јављају широм света. Било би боље да су одмах добиле одредницу која више асоцира на саборност, него на територије себично искоришћаване у складу са колонијалном политиком западних империјалистичких сила.

Једна од новијих уметничких заједница код Срба јесте и Ликовна колонија *Срећен Ситојановић* у Приједору. Она носи име нашег угледног Приједорчанина по рођењу, уметника, ликовног педагога и члана Српске академије наука и уметности, у ђачком добу и младобосанца утамниченог због родољубља, који је снагом духа надвладао све тешкоће и за собом оставио опус достојан дивљења.

Ликовна колонија *Срећен Ситојановић* први пут је окупила уметнике 2005. године и од тада им, захваљујући Републици Српској, Приједору, Музеју Козаре и понеком добротвору, пружа идеалне услове за делање и дружење у даровима Козаре, уз неизбежно и тужно подсећање на трагичну историју и страдање Срба од помрачене свести, мржње, окрутности и суровости хрватских усташа и осталих следбеника нациста. Приједорска Колонија је и доказ племенитости српских потомака који праштају а не заборављају.

У Србији су уметници први пут почели да се овако удружују 1905. године. Тада је по свему недостижна Надежда Петровић, сликар и хуманиста чију сто педесетогодишњицу рођења прослављамо ове године, организовала Југословенску уметничку колонију у Сићеву код Ниша, затим и изложбу њених припадника у Народном музеју Србије (1907). Њени назив и сазив (више словеначких и хрватских уметника, по један бугарски и српски) потврђују да је следила политику краља Петра I Карађорђевића, са којом се нису слагали многи уметници.

Један од противника овакве концепције био је и Милан Миловановић. Овај значајан српски импресиониста одмах је указао на њене неуметничке побуде и објаснио: „Код осталих народа, великих и малих, свуда се уметност развијала у почетку искључиво у духу националном и у току времена, тек по осигураном темељу, поједини уметници делили су се на групе, по жанру рада, као и на већа интернационална друштва. Код нас је обратно учињено. Пре но је се и покушало заједнички радити, наши су се уметници организовали са Југословенима и то у циљу служећи више савременој политичкој амбицији, од које неће имати велику корист уметници ни једног југословенског народа а специјално ми Срби поднећемо највећу штету, експлоатишући на тај начин младу неразвијену уметност”.

По формирању монструозне Независне Државе Хрватске, књижевник и дипломата Јован Дучић сагласио се са овим ставом и прихватање југословенства означио као „странпутицу и беспуће, вратоломију и самоубиство”. Сведоци смо да је мудар песник био у праву.

Зато смо дужни да се, парафразирамо уверење Надежде Петровић, боримо за националну уметност која по врхунским дометима постаје општа и служи напретку човечанства.

Овогодишње учеснике Ликовне колоније *Срећен Ситојановић* изабрао је и са њима стварао **Данко Бркић**, сликар, вајар и ликовни педагог. Определио се за уметнике из Републике Српске и Србије, понајвише за некадашње студенте Академије умјетности у Бањалуци, на којој је професор, а у част двадесет пет година успешног трајања ове универзитетске установе. Трудио се да обухвати различите поетике, ликовне гране и генерације у жељи да пружи сажет поглед на стваралаштво уметника које поштује.

Надежда Петровић је, почетком XX века, прва међу српским сликарима, дала аутономију боји и, каткад, занемаривањем мотива и, потпуним посвећивањем пластичним садржајима, наслутила апстракцију истовремено са Кандинским. Рекли бисмо да је у том смислу **Мира Маодуш** њен следбеник. Ликовну колонију *Срећен Ситојановић* обогатила је сликама које су узвишене хроматске хармоније саткане од ритма безбројних потеза, уситњених површина и понеког ћириличног слова, речи или реченице. Почела је да користи ћирилицу не само због лепоте графема него и потребе да у Паризу, током тешких санкција Србији деведесетих година прошлог века, пркосно и поносно свима каже да је Српкиња.

Здравко Милинковић гради на темељима београдског интимистичког круга који се формирао тридесетих година прошлог века и наставио да се шири, прилагођава захтевима времена и развија. Многи његови заступници стигли су до асоцијативне апстракције током педесетих година. Истим путем креће се и Милинковић. Он поседује изузетан осећај за суптилне акорде и крајње свођење реалног. Само надахнутим арабескама, тачније веристичким детаљима, постиже атмосферу, открива полазиште и усмерава ка жељеном циљу.

Леонид Шејка је за сликање рекао да би требало да буде облик молитве. И Мира Маодуш је стигла до истог сазнања. Она то потврђује иконографијом и дуготрајним стрпљивим наношењем боја малим четкицама по великим површинама. На исту помисао наводе и дела која **Ристо Антуновић** изводи пером и тушем. Његови радови су знамење страдања и духовног уздизања Срба у овим крајевима. Крст је врло сложен симбол који спаја рађање, умирање и васкрсење. Пошто су Антуновићеви крстови од мермера, убедљиво материјализовани, као гробови усамљени у простору, подсећају на молитву за све мученике које оплакујемо због насилно одузетих живота.

Сличну личну и породичну историју има и Данко Бркић. Да истрајна доброта побеђује свако зло доказује и његов *Порџреј Дијане Будисављевић*. Овај маестрално и са душом сликан лик остаје као трајно сећање на човекољубивост и праведност жене која је спасила хиљаде српске деце из усташких логора смрти. Ране Бркићеве слике, не случајно са мотивом стећака, замениле су минималистичке скулптуре, својеврсни опредмећени цртежи сведени на суштину – елеганцију и покрет тела Божјих створења – животиња и птица које

нуде своја значења. Музика вешто вођене жице-линије успоставља однос са пространствима природе и духа.

Марин Милутиновић потиче из прве генерације студената сликарства на Академији умјетности у Бањалуци. И он се надовезује на асоцијативну апстракцију коју је, деценију по завршетку Другог светског рата, код нас промовисао Петар Лубарда. Сликајући преко колажираних новинских чланака, цртачком структуром, редукованом палетом и гласним вриском црвене, самосвојним косовским божурима, усмерава ка ангажованим порукама.

И **Андреа Крнетић** је стасала на бањалучкој Академији умјетности. Она је поклоник јарких, попартистичких пигмената и монолитних површина. Своје композиције гради односима стилизованих тела добро и са намером одабраних животиња распоређених по ликовним законима у недефинисаном простору, тако да помало одишу ониризмом. Она истанчаним орнаментима постиже топлу атмосферу љубави, пријатељства и тако неопходног склада.

На истој Академији умјетности формирала се и **Наташа Јурошевић**. Она подједнако поштује цртеж, боју и остале чиниоце класичне слике, као и природом дате облике чију еланцију наглашава до особене сецесионистичке декоративности. Код ње је све стишано и одмерено. Томе доприносе и валерске градације са понеким јачим колористичким звуком, начин моделовања и материјализације, композиционо решење, мотив и остварена атмосфера.

Дајана Ђук је у тренутку позива била последњи, а сада претпоследњи добитник Награде за сликарство Академије умјетности у главном граду Републике Српске. Њене радове, настале у Приједору, карактеришу доминација помало пиктуралног цртежа, редукована палета, грађење простора и поштовање свих елемената традиционалног сликарства. Интимиста је по опредељењу за најближе окружење којем даје извесну метафизичку димензију.

Данко Бркић је добро изабрао *српске душе*, као да је на уму имао Шантићеву песму *Моја оштраубина*. Биографије овогодишњих учесника сведоче о формирању, резултатима, узлетицама и наградама. Њихова дела настала или намењена Ликовној колонији *Срејен Стојановић* довољна су да наговесте вредности које поштују и смерове савремене уметности.

Љубица Милковић

15.

ART COLONY SRETEN STOJANOVIC
ЛИКОВНА КОЛОНИЈА СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ

Ристо Антуновић

Данко Бркић

Наташа Јурошевић

Андреа Крнетић

Мира Маодуш

Здравко Милинковић

Марин Милутиновић

Дајана Ђук

Ристо Антуновић

Ристо Антуновић је рођен 1952. године у Берковићима. У Сарајеву је завршио Академију ликовних уметности, смер графике, 1978. године, а постдипломски студиј на Академији за ликовну уметност у Љубљани. Као стипендиста фонда Моша Пијаде из Београда одлази у Париз, те борави у атељеу *Cite Internationale des Artes*. Члан је Савеза ликовних уметника Југославије (1979-1992) и члан Удружења ликовних уметника Србије. Излагао је у земљи и иностранству са преко 40 самосталних и преко 250 колективних изложби. Добитник више награда из области графике, цртежа и колажа. Данас живи и ради у Београду.

***Омаж рајнику свейлостии,
Е.А. бакройис акваининиа-сува иїла, 100x70 цм, 2022.***

Из циклуса, **Композиција II**, туш на илајну, 100x70 цм

*Данко
Бркић*

Данко Бркић рођен је 1962 године у Стоцу. Факултет ликовних уметности и постдипломске студије завршио је у Београду. Излагао је на преко стотину колективних изложби у земљи и иностранству. Самостално је излагао у Београду, Бањој Луци и Приједору. Редовни је професор на Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци.

Селектор 15. Ликовне колоније *Срејен Сјојановић*.

*Портрет Диане Будисављевић,
уље на џлајну, 35x25 цм*

Из циклуса, Божија створења, рад I, 42x13 цм, жица и дрво

*Наташа
Јурошевић*

Наташа Јурошевић је рођена 1997. године у Добоју. Академију умјетности Универзитета у Бањој Луци, смјер сликарства завршила је у класи професора Радослава Тадића, а мастер студије под менторством професора Данка Бркића. Излагала је на више од 10 самосталних и неколико колективних изложби. Добитник је више награда и похвала.

*Цвијей,
уље на њлајну, 50x40 цм*

Цвијетови, уље на илајну, 60x50 цм

*Андреа
Крнејић*

Андреа Крнејић рођена је у Приједору. Године 2011. дипломирала је на Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци, смјер графика, у класи професора Ненада Зељића. Бави се сликарством и графиком. Поред бројних колективних и самосталних изложби, члан је Умјетничког савјета ЈУ Матични музеј Козаре од 2015. године. Живи и ради у Приједору.

***Свиње Козаре,**
комбинована техника, 100x80 цм*

Козарачко коло, комбинована техника, 80x100 цм

*Мира
Маодуш*

Мира Маодуш рођена је у Метку 1942. године. Сликаство је студирала у Школи за примијењене умјетности у Франкфурту, *Accademia di belle arti* у Венецији и Академији *Ecole National Superieur des Beaux-arts* у Паризу. Магистрирала је историју умјетности у Милану 1978. године. Члан је јапанске групе умјетника Ша-Ђи-Цу и Удружења ликовних уметника Србије. Бави се сликарством (уље, акрил, темпера, гваш, акварел) и цртежима. Стваралаштво Мира Маодуш представљено је великим бројем самосталних и колективних изложби широм свијета и земље.

*Жеља,
уље на илајну, 92x65 цм*

Сан, акрилик на йлайну, 65x92 см

*Здравко
Милинковић*

Здравко Милинковић је рођен у Боботи 1943. године. Завршио је Академију за ликовне уметности 1970. године, у класи професора Недељка Гвозденовића, гдје је и магистрирао, а касније и докторирао. Од 1972. године је члан Удружења ликовних уметника Србије. Поред сликарства, бави се и скулптуром. Поред умјетности и излагања у земљи и иностранству, значајан допринос дао је у педагошком раду високог и средњег специјализованог образовања. Живи и ради у Београду.

*Пејао II,
уље на њлајну, 100x80 цм*

Пеџао I, уље на ѿлајћну, 100x80 цм

*Марин
Милутиновић*

Марин Милутиновић рођен је у Нишу. Вишу школу ликовних и примењених уметности завршио је у Београду, у класи професора Здравка Вајагића. Дипломирао је и магистрирао на Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци, а докторирао на НУБЛ-у код ментора професора Здравка Милинковића. Члан је Мултимедијалног удружења уметника *Цар Константин* и Удружења ликовних умјетника БиХ. Излагао је на преко 20 самосталних изложби и на великом броју колективних. Живи и ради у Бањој Луци.

*Искра наде,
комбинована техника, 100x70 цм*

Козара II, комбинована техника, 70x100 cm

*Дајана
Ћук*

Дајана Ћук је рођена 1999. године у Добоју. Након завршене Технолошке школе у Бањој Луци, уписује Академију уметности Универзитета у Бањој Луци, смјер сликарство, у класи професорице Јелене Каришик, 2018. године. Основне студије завршила је у року, а мастер студије на Факултету ликовних уметности, смјер сликарство, завршила је 2023. године. Дајани Ћук ово је прва ликовна колонија у којој је учествовала.

*Соба,
акрилик на њлајну, 60x40 цм*

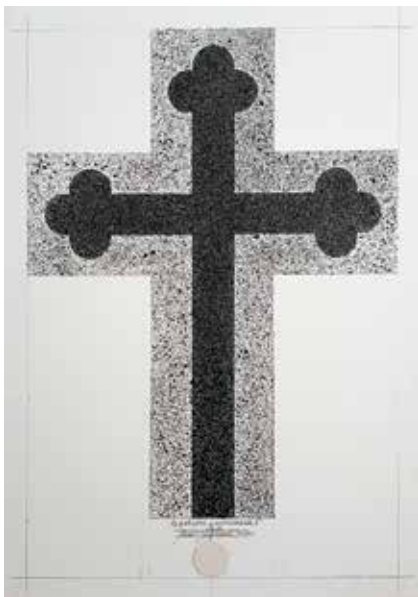
Куйайило, акрилик на йлайну, 60x40 см

BIELE
VODE

BIELE
VODE

Рис'ю Анїїуновий

Данко Бркиї

Марин Милуїиновий